

Protokół

5. posiedzenia, 6. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 25. Września 1888.

Początek o godzinie 11. minut 30.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. Jan hr. Tarnowski.

Sekretarze: pp. Stanisław hr. Badeni, Władysław książę Sapieha, Adam Jędrzejowicz.

Obecnych posłów 121.

Ze strony c. k. Rządu c. k. Namiestnik JE. Filip Zaleski i c. k. Rada Namiestnictwa Kazimierz Laskowski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów, zagaja posiedzenie i oznajmia, że protokół 4-go posiedzenia złożonym jest do przejrzenia w biurze sejmowym.

Na wniesioną prośbę Izba udziela p. Gnońskiego Janowi urlopu do 10. Października br.

Marszałek uwiadamia Izbę o otrzymaniu pisma c. k. Prezydium Namiestnictwa z d. 23. Września b. r. l. 10.453/pr. zawierającego uwagi objaśniające do przedłożenia rządowego w sprawie wykupna prawa propinacyi, celem udzielenia takowych komisji propinacyjnej.

Na wniosek sekretarza p. Adama Jędrzejowicza uchwała Izba wydrukowanie powyższego przedłożenia rządowego i rozdanie takowego posłom.

Sekretarz p. Adam Jędrzejowicz czyta spis petycyj wniesionych po dzień 25. Września b. r. od nru 176 do nru 232 włącznie, które przydzielono następującym komisjom:

Komisji drogowej nr. 176.

Komisji asekuracyjnej nr. 177.

Komisji gminnej nr. 178.

Komisji drogowej nr. 179, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198.

Komisji szkolnej nr. 180, 185, 213, 214, 215, 216, 227.

Komisji przemysłowej nr. 181.

Komisji administracyjnej nr. 182, 210.

Komisji petycyjnej nr. 183, 184, 211, 226.

Komisji budżetowej nr. 186, 187, 188, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 212, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 228, 229, 230, 231.

Komisji gospodarstwa krajowego nr. 232.

Nakoniec na wniosek p. hr. Scipiona Izba uchwała odesłanie do Wydziału krajowego petycji L. s. 263, p. 209 Kazimierza hr. Łubieńskiego i reprezentacji powiatowej w Krakowie o pozostawienie siedziby Sądu powiatowego w Krakowie.

Sekretarz p. St. hr. Badeni czyta następujący wniosek:

Zważywszy, że daleko większa część Galicyi i to właśnie ta część, gdzie ludności ruskiej jest najwięcej, nie ma ruskich szkół średnich;

Zważywszy, że na 1666 ruskich szkół ludowych w Galicyi nie ma ani jednego ruskiego seminarium nauczycielskiego, i kandydaci na nauczycieli ruskich szkół ludowych nie mają możności nabycia w swojej zawodowej szkole potrzebnej znajomości tego języka, w którym następnie mają nauczać;

Zważywszy, że prócz Lwowa po innych miastach Galicyi, i to nawet takich, gdzie znaj-

duje się po 3, 4 i 5 tysięcy albo i większość Rusinów, nie ma ruskich szkół ludowych, że zatem dzieci ruskie po miastach już samą początkową naukę muszą pobierać nie w swoim języku;

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Wzywa się c. k. Rząd, by się postarał:

a) Ażeby w gimnazjum w Stanisławowie lub w Kołomyi, tudzież w gimnazjum w Tarnopolu lub w Brzeżanach zaprowadzone zostały ruskie paralelki;

b) Ażeby seminaria nauczycielskie we wschodniej części naszego kraju miały charakter przeważnie ruski, i ażeby przynajmniej w jednym seminarium już z początkiem roku szkolnego 1889/90. język ruski był wykładowym;

c) Ażeby w miastach Tarnopolu, Kołomyi, Drohobyczu, Stryju, Horodence, Jaworowie i w Śniatynie zaprowadzono 4-klasowe szkoły ludowe z ruskim językiem wykładowym, ewentualnie z funduszków krajowych za porozumieniem się z Wydziałem krajowym.

II. Na cel pod c) wstawia się do krajowego budżetu szkolnego na rok 1889 sumę 3.000 zł.

Wnioskodawca p. Jul. Romańczuk.

Sylwester Sembratowicz, Julian Pelesz, Feliks Biliński, Antoniewicz, T. Merunowicz, Kowalski, Kaczała, Bereźnicki, Leniński, Mandyczewski, M. Siczynski, Kaszewko, Ochrymowicz, Stupnicki Jan.

Marszałek oświadcza, iż wniosek ten traktowanym będzie podług przepisów regulaminu.

Marszałek uwiadamia Izbę o ukonstytuowaniu się komisji propinacyjnej, która obrała przewodniczącym p. Jaworskiego, zastępcą przewodniczącego p. ks. Sanguszkę, sekretarzami p. p. Skrzyńskiego i Stanisława hr. Stadnickiego.

P. Bartoszewski składa w ręce Marszałka przyrzeczenie poselskie podług rotty przyrzeczenia, którą sekretarz p. St. hr. Badeni odczytał.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie udzielenia zezwolenia Reprezentacji powiatowej w Wieliczce na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 10.000 zł.

Sprawozdawca p. Smolka wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji administracyjnej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie nadania gminie miasta Brzeżan prawa na pobór opłaty od psów.

Sprawozdawca p. Smolka czyta sprawozdanie w powyższym przedmiocie, z następującym projektem ustawy:

U s t a w a

z dnia obowiązująca w Królestwie Galicji i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, nadająca gminie miasta Brzeżan prawo do poboru opłat od psów.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicji i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam, co następuje:

§. 1. Na pokrycie ogólnych potrzeb gminy, przyzwala się gminie miasta Brzeżan prawo poboru przez przeciąg lat dziesięciu licząc od dnia wejścia tej ustawy w życie, opłatę od psów utrzymywanych w obrębie miasta Brzeżan i przedmieść jego.

§. 2. Opłata ta wynosić ma kwotę trzech złr. rocznie od każdego psa a jednego złr. a. w. od każdej suki i uiszczałą będzie w dwóch ratach półrocznych z góry w dniu 1. Stycznia i 1. Lipca płatnych.

§. 3. Od opłaty wolne są:

a) szczenięta nie mające więcej nad dni trzydzieści;

b) psy, które służą do strzeżenia lub przemysłu. Pierwsze o ile przez dzień są trzymane na uwięzi; drugie o ile służą trudniącym się pędzeniem bydła lub używane bywają do ciągnięcia ciężarów w zaprzęgu;

c) psy należące do osób nie miejscowych t. j. osób, które mają swe stałe zamieszkanie poza obrębem Brzeżan, a przytem dłużej nad trzy miesiące w Brzeżanach się nie zatrzymują.

§. 4. Spis psów odbywa się corocznie.

Tak posiadacze domów jak i posiadacze psów, obowiązani są do zgłaszania psów. W tym celu zgłosi się do Zwierzchności gminnej każdy posiadacz domu lub jego zarządca o dwie karty zgłoszenia, jedną na psy podlegające opłacie, drugą na psy od niej uwolnione. Karty te po wypełnieniu przez posiadaczy psów, winny być w terminie dni ośmiu przez posiada-

eza lub zarządcę domu podpisane i Zwierzchności gminnej zwrócone a to pod karą 2 zł. a. w.

Jeżeli posiadacz psa nie wypełnił karty, uskuteczni to za niego posiadacz lub zarządca domu i robi stosowną wzmiankę we właściwej rubryce uwag.

Posiadacz psa wzbraniający się wypełnić kartę, ulegnie karze do 2 zł. a. w.

§. 5. W karcie zgłoszenia dla psów uwolnionych od opłaty, wyrazić należy przyczynę uwolnienia.

§. 6. W ciągu dni 14. po rozpoczęciu półroczu t. j. po 1. Stycznia i po 1. Lipca — każdy posiadacz psa obowiązany jest uiszczyć półroczną opłatę, na którą odbierze pokwitowanie wraz ze znaczkiem wyrażającym rok i liczbę porządkową spisu psów.

Posiadacze psów uwolnionych od opłaty winni zgłosić się w powyższym terminie o kartę uwolnienia wyrażającą czas i dom, dla którego służy. Dla psów używanych do pędzenia bydła, niemniej dla psów osób czasowo bawiących w Brzeżanach wydane będą za opłatą 10 centów marki odmiennego kształtu.

§. 7. Szczenięta, które mają więcej jak dni trzydzieści, winny być po upływie tego terminu najdalej w dni ośm ustnie lub pisemnie do opłaty zgłoszone.

Również i psy, które po upływie peryodycznego terminu zgłoszenia nabyte zostaną lub po upływie tego terminu na własność nowego posiadacza przechodzą, winny być najdalej w ciągu dni ośmiu, ustnie lub pisemnie na nowo zgłaszane i opłata od nich za bieżące półrocze złożoną, o ile już przedtem uiszczoną nie była.

Jeżeli posiadacz psa zgłoszonego, który w ciągu półroczu padł, zaginął, sprzedany został lub w inny sposób wyszedł z jego posiadania, chce uwolnić się od obowiązku poniesienia opłaty za następujące półrocze, winien w terminie dni 14 od rozpoczęcia nowego półroczu rachując, donieść o ubytku psa dla uwidocznienia w spisie.

Zaniechanie tego doniesienia pociąga za sobą obowiązek uiszczenia półrocznej opłaty.

§. 8. Uiszczone opłaty zwracaniem nie będą.

§. 9. Kto psa przed opłatą ukrywa, lub cudzej marki używa, ulegnie karze w wysokości potrójnej opłaty.

§. 10. Marka winna być przymocowaną na obroży psa. Psy nieopatrzone markami będą przez rakażschwywane, a po upływie 3 dni zgładzone, jeśli posiadacz się nie zgłosi. — Schwywane psy wydawać będzie rakaż zgłaszającemu się posiadaczowi tylko po udowodnieniu uiszczenia opłaty lub kary w §. 9. przepisanej i zapłaceniu rakażowi kwoty 1 zł.

Psy, które służą do strzeżenia, nietrzymane na uwięzi, będą jako wałęsające się chwywane, posiadacze zaś żądający w powyższym terminie ich zwrotu, winni będą wykazać się kartą uwolnienia a nadto ulegną karze 1 zł.

§. 11. W razie zagubienia marki można za opłatą 20 ct. a. w. otrzymać nową markę, przedtem atoli udowodnić należy, że opłata uiszczoną została.

§. 12. Kary z mocy postanowień §. 4. 9. i 10. orzeka Zwierzchność gminna. Od takich orzeczeń Zwierzchności gminnej odwoływać się można w terminie dni 14 do politycznej władzy powiatowej.

Kary te wpływają do funduszu miejscowych ubogich.

§. 13. Ustawa ta wchodzi w życie w najbliższym dniu 1. Stycznia lub 1. Lipca po jej ogłoszeniu.

§. 14. Bliższe instrukcje co do przeprowadzenia tej ustawy wyda Reprezentacja gminna.

§. 15. Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda.

Sekretarz p. St. hr. Badeni wnosi przyjęcie „en bloc“ całego projektu ustawy.

Izba w głosowaniu przyjmuje „en bloc“ cały projekt ustawy.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt ustawy w trzeciem czytaniu.

Następuje pierwsze czytanie wniosku posła Żuka-Skarszewskiego w przedmiocie przeprowadzenia jeszcze w ciągu bieżącej sesji praktycznych prób z pomysłami dążącymi do użyczenia strzechom słomianym ogniotrwałości.

Posel Żuk-Skarszewski uzasadnia swój wniosek. Podczas przemówienia p. Skarszewskiego przewodnictwo obejmuje Zastępca Marszałka krajowego.

Pod względem formalnym wnosi p. Skarszewski odesłanie wniosku swego do Wydziału krajowego jako komisji.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem.

Następuje sprawozdanie komisji szkolnej w przedmiocie reorganizacji szkoły wydziałowej żeńskiej w Tarnowie. Sprawozdawca p. Zoll.

Marszałek odbiera przewodnictwo napowrót.

Sprawozdawca zostaje uwolniony od czytania sprawozdania i czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Szkoła wydziałowa żeńska w Tarnowie z początkiem roku szkolnego 1889/90. będzie zreorganizowaną na 4-klasową szkołę wydziałową żeńską, połączoną z kursami uzupełniającymi, mianowicie z kursem praktycznym robót kobiecych i kursem teoretycznym dla młodzieży dorosłej płci żeńskiej, a to w myśl załączonego statutu.

2) Koszta utrzymania szkoły wydziałowej żeńskiej w Tarnowie ponosić będą strony do utrzymania tej szkoły dotychczas obowiązane i w tym samym co dotychczas stosunku, z tą jednak zmianą, że gmina miasta Tarnowa po nad prestacje prawne i dobrowolne na rzecz tej szkoły dotychczas uiszczane, obowiązana będzie dopłacać jeszcze corocznie kwotę 1.060 zł. na płacę nauczycieli zreorganizowanej szkoły wydziałowej i uzupełniającego jej kursu praktycznego.

3) Wydatki na utrzymanie uzupełniającego kursu teoretycznego pokryte być mają wyłącznie z opłat szkolnych i dobrowolnych datków.

4) Sejm przyjmuje załączony projekt statutu.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta punkt 1, 2, 3 i 4 wniosku komisji.

Izba w głosowaniu uchwała udzielenie punkt 1, 2, 3 i 4 zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

S t a t u t

szkoły wydziałowej żeńskiej, tudzież kursów nauki dopełniającej w Tarnowie.

§. 1.

Cel szkoły wydziałowej żeńskiej wskazuje art. IX. krajowej ustawy z dnia 2. Lutego 1885. (Nr. 28 Dz. u. kr.)

§. 2.

Ze szkołą wydziałową łączą się kursa uzupełniające teoretyczny i praktyczny.

§. 3.

Szkoła wydziałowa wraz z kursami uzupełniającymi tworzy organiczną całość i zostaje pod jedną Dyrekcyą, która kieruje zarazem 4 klasami szkoły pospolitej ze szkołą wydziałową połączoną.

§. 4.

Językiem wykładowym w szkole i w kursach uzupełniających jest język polski.

I. Szkoła wydziałowa.

§. 5.

Szkoła wydziałowa urządzona na podstawie orzeczenia c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 27. Lipca 1879 roku L. 3.134 i z dnia 28. Września 1879 L. 10.008 ulega o tyle zmianie, o ile tego żąda art. VI. do IX. ustawy krajowej z dnia 2. Lutego 1885 i obejmuje kurs nauki czteroletni o 4 klasach (5, 6, 7, 8).

§. 6.

Warunkiem przyjęcia uczenia do tej szkoły jest świadectwo z IV. klasy szkoły pospolitej, lub pomyślny wynik z egzaminu wstępnego, przy którym kandydatka wykazać ma znajomość wszystkich przedmiotów, przepisanych planem naukowym dla klasy IV. czteroklasowych szkół żeńskich.

§. 7.

Prócz przedmiotów wskazanych art. VII. i IX. ust. kraj. z 2. Lutego 1885 będzie także udzielany język francuski jako przedmiot nadobowiązkowy.

§. 8.

Plan naukowy zatwierdzony rozporządzeniem Ministra wyznań i oświecenia z dnia 13. Lipca 1886 L. 11.518 dla szkół wydziałowych żeńskich we Lwowie i Krakowie będzie obowiązywał także w 4 klasach tej szkoły w Tarnowie.

§. 9.

Grono nauczycielskie składa się z Dyrektora, katechety i 4 nauczycielek z kwalifikacyą do szkół wydziałowych. Dwie z nich mają posiadać kwalifikacyę z grupy pierwszej, jedna z grupy drugiej, jedna z grupy trzeciej egzaminu nauczycielskiego, dyrektor zaś ma posiadać wykształcenie uniwersyteckie wydziału filozoficznego i wykazać się patentem nauczycielskim

dla szkół wydziałowych. Zwolnienie dyrektora z warunku wykształcenia uniwersyteckiego udzielić może wyjątkowo Rada szkolna krajowa.

§. 10.

Dyrektor i 4 nauczycielki dla 4 klas szkoły wydziałowej, mają posady stałe, nauczycielka zaś robót i nauczycielka śpiewu w klasach od I. do IV. (5—8) otrzymają osobne wynagrodzenie. Katecheta pełni na razie obowiązki swe także za osobnem wynagrodzeniem, dopóki ustawa jego stanowiska w inny sposób nie określi.

II. Kurs uzupełniający teoretyczny.

§. 11.

W myśl art. XII. ustawy krajowej z dnia 2. Lutego 1885 urządza się kurs teoretyczny dla dorosłej młodzieży płeć żeńskie.

Czas trwania tego kursu oznaczy Rada szkolna krajowa na przedstawienie Rady szkolnej miejscowej.

§. 12.

Kurs ten ma na celu uzupełnienie wykształcenia, udzielanego przez szkołę wydziałową i obejmować może następujące przedmioty:

- a) Religję;
- b) pedagogię;
- c) język polski z historią literatury polskiej;
- d) język niemiecki;
- e) język francuski;
- f) historię literatury powszechnej;
- g) historię powszechną nowszych czasów;
- h) estetykę z szczególnem uwzględnieniem utworów ducha polskiego;
- i) higienę;
- j) fizykę kosmiczną;
- k) gospodarstwo domowe;
- l) śpiew.

Liczbę godzin wyznacza Rada szkolna miejscowa, nauka zaś tak będzie rozłożoną, by uczniom tego kursu umożliwić korzystanie z niektórych działów kursu praktycznego.

§. 13.

Warunkiem przyjęcia jest ukończenie szkoły wydziałowej z dostatecznym postępem lub złożenie egzaminu wstępnego z nauk w szkole wydziałowej udzielanych, a ilość uczennic nie może przekraczać w jednej klasie 45.

§. 14.

Nauk udzielać będą zawodowi nauczyciele

lub nauczycielki, przedstawieni corocznie przez Radę szkolną miejscową do zatwierdzenia Radzie szkolnej krajowej. Remuneracye wyznacza im Rada szkolna miejscowa.

§. 15.

Nadzór wykonywać będą Rady szkolne: miejscowa, okręgowa i krajowa.

§. 16.

Udzielający nauk na tym kursie zbierać się będą pod przewodnictwem dyrektora na konferencye peryodyczne, celem omawiania kwestyi dotyczących ich kursu, a uchwalone przez nich wnioski przedstawiane będą władzy nadzorczej.

§. 17.

Uczennice kursu teoretycznego składają na ręce dyrektora z początkiem każdego roku prócz wpisowego 1 zł. miesięczną opłatę szkolną 4 zł., która wpływa do kasy Rady szkolnej miejscowej i służyć będzie na pokrycie wydatków, z utrzymaniem kursu teoretycznego połączonych. Radzie szkolnej miejscowej służy prawo podwyższenia ewentualnie zmniejszenia opłaty, także uwolnienia od połowy opłaty ubogich, odznaczających się w naukach uczennic na przedstawienie grona nauczycielskiego, jednak liczba uwolnionych nie ma przenosić $\frac{1}{3}$ ogółu uczennic.

III. Kurs praktyczny robót kobiecych.

§. 18.

W myśl ustawy krajowej z 2. Lutego 1885. art. XI. i w myśl rozporządzenia c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 2. Sierpnia 1884. L. 7.669 urządza się kurs praktyczny robót kobiecych, mający na celu uzdolnienie uczennic do wykonywania robót kobiecych domowych i przemysłowych, tudzież wykształcenie kierowniczek dla pracowni kobiecego przemysłu domowego i fachowych nauczycielek robót ręcznych.

§. 19.

Kurs ten obejmować może następujące przedmioty:

- a) rysunki;
- b) roboty ręczne, mianowicie:

I. oddział szycia ręcznego i maszynowego,

II. oddział krawieczyzny,

III. oddział robót drutowych, szydełkowych, deskowych i siatkowych,

IV. oddział haftu sztucznego i koronkarstwa.

c) rachunki kupieckie w połączeniu z buchalterią;

d) geografję handlową w połączeniu z towaroznawstwem.

§. 20.

Czas trwania tego kursu oznaczy Rada szkolna krajowa, na przedstawienie Rady szkolnej miejscowej.

§. 21.

Na kurs praktycznych robót wpisać się mogą uczennice po ukończeniu 4 klasowej szkoły pospolitej, jeżeli ukończyły 14 lat życia.

§. 22.

Nauki na kursie praktycznych robót udziela kwalifikowana nauczycielka, której dodaną będzie kwalifikowana pomocnica z płacą wyznaczoną na przedstawienie Rady szkolnej miejscowej przez Radę szkolną krajową, w porozumieniu z Wydziałem krajowym. Mogą być nadto przyjęte dwie bezpłatne praktykantki.

§. 23.

Warunkiem uzyskania posad powyższych jest świadectwo z ukończonych kursów robót kobiecych.

Posady te są na razie tymczasowe, a obsadzenie ich odbywa się w sposób w szkołach etatowych przyjęty.

Przedmiotów pod c) i d) udzielać będą zawodowi nauczyciele lub nauczycielki, przedstawieni corocznie przez Radę szkolną miejscową do zatwierdzenia Radzie szkolnej krajowej.

Liczbę godzin do wykładania tych przedmiotów, tudzież remuneracye za wykłady wyznacza na przedstawienie Rady szkolnej miejscowej, Rada szkolna krajowa w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

§. 24.

Uczennice kursu praktycznego uiszczają z początkiem każdego roku szkolnego wpisowe 1 zł. i czesne miesięczne w kwocie 1 zł. w sposób oznaczony w §. 17. z tą tylko różnicą, że dochód z tych opłat obrócony być winien na pokrycie wydatków z utrzymaniem kursu praktycznego połączonych. Uczennice kursu teoretycznego, uczęszczające na kurs robót, nie składają osobnej opłaty.

§. 25.

Gdyby dochód z opłat powyższych pokrywał w zupełności wydatki na utrzymanie kursu

praktycznego, lub gdyby gmina miasta Tarnowa resztę wydatków, nie pokrytych owym dochodem, z własnych funduszków sama pokryć chciała, natenczas wyznaczenie liczebności godzin wykładowych, tudzież remuneracyi i płac dla sił nauczycielskich (§. 22, 23) należałoby wyłącznie do Rady szkolnej miejscowej.

§. 26.

Po ukończeniu kursu praktycznego lub teoretycznego otrzymuje uczennica świadectwo stwierdzające postęp w naukach.

§. 27.

Co do ingerencyi Dyrekcyi zakładu do kursu praktycznego, obowiązuje §. 16. Dyrekcyja winna także za pośrednictwem Rady szkolnej miejscowej, względnie okręgowej, składać roczne sprawozdania Radzie szkolnej krajowej.

§. 28.

Rok szkolny rozpoczyna się 1. Września, a kończy się 30. Czerwca uroczystem zamknięciem z wystawą prac uczennic.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda a Izba w głosowaniu uchwała powyższy statut w brzmieniu przez sprawozdawcę odczytanem, i na wniosek sprawozdawcy uchwała tak powyższe wnioski komisji jakoteż statut w trzecim czytaniu bez czytania.

Następuje sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzu krajowego funduszu szkolnego na rok 1889. Sprawozdawca poseł Madeyski.

Sprawozdawca zostaje uwolnionym od czytania sprawozdania.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

A. Wydatki

krajowego funduszu szkolnego na rok 1889.

Dział I. Zasiłki dla funduszków szkolnych okręgowych.

Rubr. I. poz. 1. i 2. Na pokrycie niedoboru z powodu płac nauczycieli i nauczycielek etatowych, tudzież z powodu remuneracyi dla katechetów, wedle preliminarzy Rad szkolnych okręgowych 311.830 zł.

Rubr. II. poz. 3. Na mniejsze potrzeby szkolne i urzędowe 37.978 zł.

Izba uchwała Rubr. I. i Rubr. II. działu wydatków zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Rubr. III. pozyc. 4. na przybory naukowe 12.520 zł.

Przemawia c. k. Radea Namiestnictwa Laskowski jako komisarz rządowy.

Po przemówieniu sprawozdawcy, Izba uchwała Rubr. III. poz. 4. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Rubr. IV. poz. 5. Na konferencye okręgowe 17.305 zł.

Rubr. V. pozyc. 6. Na biblioteki okręgowe 4.125 zł.

Izba uchwała Rubr. IV. i V. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Rubr. VI. pozyc. 7. Na rozmaite wydatki 3.500 zł.

Przemawia c. k. Radea Laskowski jako komisarz rządowy i prosi o uchwalenie Rubr. VI. poz. 7. w kwocie proponowanej przez krajową Radę szkolną 15.196 zł.

Przemawia p. Chrzanowski.

Po przemówieniu sprawozdawcy Izba uchwała Rubr. VI. poz. 7. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Rubr. VII. poz. 8. i 9. Na utrzymanie szkół nowych 11.720 zł.

Rubr. VIII. poz. 10. Na płace dla nauczycieli i nauczycielek nadetatowych . . . 180.585 zł.

Izba uchwała Rubr. VII. i VIII. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Rubr. IX. poz. 11. Zaliczki zwrotne dla funduszków szkolnych okręgowych . . 20.000 zł.

Przemawia p. hr. Stanisław Badeni.

Przemawia p. komisarz rządowy radea Laskowski.

Po zrzeczeniu się przemawiania przez sprawozdawcę, Izba uchwała Rubr. IX. poz. 11. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Dział II. Wydatki własne krajowego funduszu szkolnego.

Rubr. X. poz. 12. i 13. Substytucye 12.000 zł.

Rubr. XI. poz. 14. do 17. Zasiłki czasowe dla szkół utrzymywanych przez korporacye 3.775 zł.

Rubr. XII. poz. 18. Adjuta 5.000 zł.

Rubr. XIII. poz. 19. do 21. Remuneracye i zapomogi 37.783 zł.

Rubr. XIV. poz. 22. Remuneracye zmienne dla inspektorów okręgowych 2.000 zł.

Rubr. XV. poz. 23 i 24. Podatki i daniny 650 zł.

Rubr. XVI. poz. 25. Koszta podróży i dyety 500 zł.

Rubr. XVII. poz. 26. do 28. Dodatki pięcioletnie 91.868 zł.

Rubr. XVIII. poz. 29. Dodatek do funduszu emerytalnego 12.800 zł.

Rubr. XIX. poz. 30. Emerytury 5.900 zł.

Rubr. XX. pozyc. 31. do 49. Dary z ła-
ski 3.541 zł.

Rubr. XXI. poz. 50 i 51. Potrzeby szkół ogólnej natury 3.500 zł.

Rubr. XXII. pozyc. 52. Rozmaite wydatki 4.200 zł.

Rubr. XXIII. poz. 53 i 34. Zasiłki na budowę szkół 15.000 zł.

Izba uchwała Rubr. X. do włącznie XXIII. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

B. Dochody.

Rubr. I. poz. 1. do 10. Odsetki od kapitałów 14.058 zł.

Rubr. II. poz. 11. do 15. Dochody z dóbr, realności i innych praw 171 zł.

Rubr. III. poz. 16. do 18. Dodatki 580 zł.

Izba uchwała Rubr. I. II. i III. działu dochodów zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Rubr. IV. poz. 19. Zysk ze sprzedaży książek szkolnych 2.835 zł.

Przemawia p. Zoll i wnosi uchwalenie następującej rezolucyi:

„Wzywa się Radę szkolną krajową, ażeby dotychczasowe postępowanie przy rozdawaniu książek szkolnych, wyznaczonych przez wydawnictwo tych książek dla ubogich uczniów szkół ludowych, zmieniła w ten sposób, iżby owe książki mogły być udzielane uczniom zaraz na początku roku szkolnego.“

Izba popiera dostatecznie powyższą rezolucyę.

Przemawia sprawozdawca i przyjmuje imieniem komisji budżetowej rezolucyę proponowaną przez p. Zolla.

Izba w głosowaniu uchwala najpierw Rubr. IV. poz. 19. dochodów zgodnie z wnioskiem komisji, następnie uchwala powyższą rezolucję p. Zolla.

Sprawozdawca czyta:

Rubr. V. poz. 20. Zapisy i darowizny — zł.

Rubr. VI. pozyc. 21. Taksy od spadków 9.600 zł.

Rubr. VII. poz. 22. do 26. Rozmaite wpływy 44.215 zł.

Rubr. VIII. poz. 27. Dodatek z c. k. Skarbu państwa 54.943 zł.

Rubr. IX. poz. 28. Zwroty zaliczek gminom na budynki szkolne udzielonych 17.200 zł.

Izba w głosowaniu uchwala Rubr. V. do włącznie IX. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

II. Wysoki Sejm raczy pozwolić na przenoszenie kredytów w Rubrykach XVI. i XXI. Działu II. wydatków uchwalonych.

Izba uchwala zgodnie z powyższym wnioskiem bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji prawniczej z petycji p. Mieczysława Tretera względem poparcia jego prośby wniesionej o zreasumowanie likwidacji wynagrodzenia za zniesione w dobrach Dzwiniaczu górnym obowiązki poddańcze.

Sprawozdawca poseł Waygart czyta sprawozdanie komisji w powyższym przedmiocie z następującym wnioskiem:

Nad prośbą p. Mieczysława Tretera l. s. 68. o poparcie jego zażalenia wniesionego do c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych, względem zreasumowania likwidacji wynagrodzenia za zniesione w dobrach Dzwiniaczu górnym obowiązki poddańcze, przechodzi Sejm do porządku dziennego.

Izba w głosowaniu uchwala zgodnie z wnioskiem komisji.

Z kolei następuje wybór jednego członka celem uzupełnienia komisji administracyjnej.

Marszałek wzywa Izbę do wyboru i powołuje na skrutatorów pp. Maxa, Moysę, Ochrymowicza, Siemiginowskiego, hr. Wolańskiego Władysława.

Zanim p. skrutatorowie zbiorą kartki, Sekretarz p. Stanisław hr. Badeni odczytuje pismo c. k. Prezydium Namiestnictwa z d. 23. września 1888. L. 10.429 pr. z przedłożeniem rządowym projektu ustawy, która na mocy ustawy z dnia 17. Czerwca 1888. dz. p. p. Nr. 99 postanawia o wynagrodzeniu za udzielenie nauki religii w publicznych szkołach ludowych.

Marszałek oświadcza, iż przedłożenie to zamieści na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń Sejmu.

Marszałek wzywa Izbę do oddania kartek na wybór jednego członka celem uzupełnienia komisji szkolnej i powołuje na skrutatorów pp. Lasockiego, Pławickiego, Bobczyńskiego, Skrzyńskiego, Lenińskiego.

P. Moysa ogłasza wynik wyboru jednego członka komisji administracyjnej.

Głosujących 81. Wybrany został Rektor Kasparek.

P. Lasocki ogłasza wynik wyboru jednego członka komisji szkolnej. Głosujących 78. Wybrany został Rektor Pięta.

Po wyczerpaniu porządku dziennego Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na dzień 27. Września b. r. godzinę 11 przed południem.

Porządek dzienny tego posiedzenia zostanie pp. posłom rozesłany.

Koniec posiedzenia o godz. 1. min. 20 po południu.

Marszałek krajowy:

Jan hr. Tarnowski w. r.

Sekretarze:

Władysław Sapieha w. r.

Adam Jędrzejowicz w. r.